

Arbetsmarknadsnämnden
Tjänsteskrivelse till Arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2020-06-01

Diarienummer:
AMN-2020-00208

Handläggare:
Ida Bylund Lindman, Lena Jeremiasen

Uppföljning upphävande av lokala riktlinjer gällande ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämndens beslutar

1. att lägga ärendet till handlingarna.

Sammanfattning

Den kompensation som tidigare utgått för de höjningar som gjorts i underhållsstödet sedan 2016 innebar att bistånd kunde utbetalas trots att hushållets inkomst kunde överstiga normen. Efter borttagandet behandlas alla klienter lika avseende beräkning av inkomster och vilket bistånd man har rätt till. Upphävandet av den lokala riktlinjen har även inneburit att den individuella bedömningen givit de som har extra stora behov en möjlighet att få sina behov tillgodosedda, genom djupare utredningar och uppföljning. Efter upphävandet av lokala riktlinjer bedöms hushållens inkomster enligt samma förutsättningar som i andra kommuner, utan lokala riktlinjer.

Upphävandet av de lokala riktlinjerna har inte visat sig ha någon större effekt avseende tandvårdskostnader eller för studerande. När det gäller fritidsaktiviteter för barn har kostnadsposten "fritid/hobby" samt "övrigt", där bland annat cykel och sommarpeng till barnfamiljer ingår, har sjunkit mellan åren 2018 och 2019 från ca 1,9 miljoner kronor till 0,9 miljoner kronor under juni månad.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden beslutade 2019-03-18 att upphäva gällande lokala riktlinjer för ekonomiskt bistånd i de delar nämnden kan besluta samt att föreslå kommunfullmäktige att häva undantaget om att inte inkludera hela underhållsstödet

som inkomst vid beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd. Utöver detta beslutade nämnden att uppdra till förvaltningen att senast vid decembersammanträdet redovisa effekterna av upphävandet av riktlinjerna.

Besluten fattades mot bakgrund av bedömningen att nämndens dåvarande riktlinjer till viss del uteslöt den individuella prövningen, som annars är norm inom socialtjänstlagen, samt att riktlinjerna bidrog till förhöjda kostnader för ekonomiskt bistånd. Beslutet påverkade områdena: fritidsaktiviteter för barn, fritidsaktiviteter för vuxna med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, studerande, tandvård och underhållsstöd.

Kommunfullmäktige beslutade 2019-05-27 att häva undantaget om att inte inkludera hela underhållsstödet som inkomst vid beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd.

Nämnden önskar uppföljning av hur upphävandet av lokala riktlinjer samt undantaget om att inte inkludera hela underhållsstödet som inkomst vid beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd, utfallit i verksamheten. Ärendet redovisas vid sammanträdet i juni 2020 eftersom resultat inte har kunnat mätas tidigare.

Uppföljning från verksamheten avdelning Socialtjänst- ekonomiskt bistånd

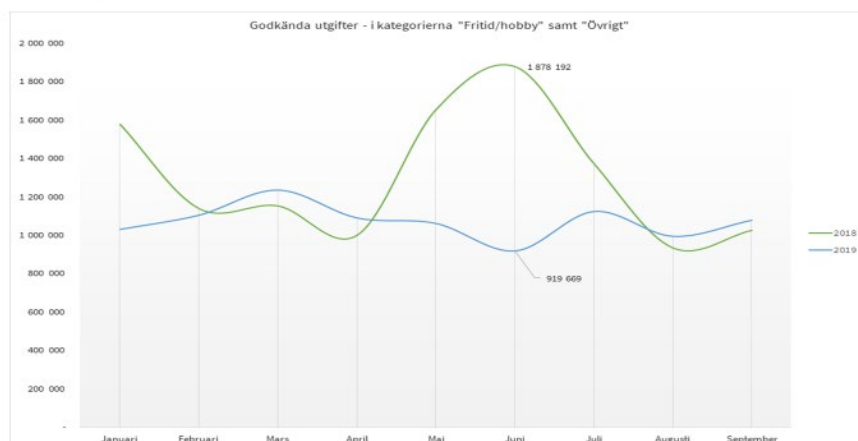
I samband med upphävandet utgick informationsbrev till hushåll med inkomst i form av underhållsstöd och avdelningen arbetade extra nogsamt med information om kommunens sommaraktiviteter i hushåll med barn. Avdelningen har nu arbetat enligt det nya arbetssättet, med fördjupad utredning vid behov och individuell bedömning, med en positiv respons från socialsekreterarna och enhetscheferna. Upplevelsen är att det är behoven styr och att rätt bistånd utgår till rätt hushåll. Det har inte inkommit synpunkter eller klagomål från klienter med anledning av förändringarna. Brukarundersökningen som genomförs årligen gav hösten 2019 ett fortsatt godkänt resultat.

Uppföljning fritidsaktivitet för barn

Under fritidsaktiviteter för barn ansågs den främsta skillnaden avse delen om bidrag till cykel. Enligt Socialstyrelsen ska riksnormen även täcka så kallade sällanutgifter vilket omfattar cykel. Övriga delar kring barns fritid omfattas av socialstyrelsens råd (SOSFS 2013:1) men utgångspunkten för stödet har blivit mer individanpassat främst avseende ersättningsnivåer. Förvaltningen fortsätter att arbeta med ett barnperspektiv i hushåll med barn vid bedömningen av rätten till bistånd för att säkerställa att barnen inte ska fara illa. Detta säkerställs genom befintliga rutiner och stöddokument, främst i kommunens handläggarstöd med särskilt barnperspektiv vilket tar avstamp i socialtjänstlagen (3 kap. 2 § SoL).

Godkända utgifter i kategorierna fritid/hobby samt övrig där den tidigare sommarpengen fallit under redovisas för enligt nedan:

Sommarpeng

5

Uppföljning Tandvård

Tandvårdskostnader

Tandvårdskostnad	Utbetalt bistånd konterat som tandvård	Hushållens genomsnittliga tandvårdsutgift (beräkning)	Antal hushåll med tandvårdsutgift	Godkänd utgift i beräkning, tandvård
Juli	427 637	1 346	382	514 412
Augusti	382 346	1 294	377	487 707
September	448 387	1 313	454	596 015
Oktober	497 864	1 382	449	620 653
November	437 695	1 392	400	556 948
December	424 992	1 265	417	527 708
Januari	419 938	1 412	367	518 175
Februari	380 697	1 235	404	498 850
Mars	444 558	1 403	424	595 067
April	370 254	1 234	362	446 597

6

Upphävandet av lokala riktlinjer har inte inneburit någon större förändring av bistånd som utbetalats avseende tandvård. I den individuella bedömningen tar socialsekreteraren ställning till klientens behov vilka har sett ungefär lika ut under de senaste 10 månaderna.

Uppföljning studerande

Upphävandet av lokala riktlinjer avseende studerande och främst i relation till ensamkommande unga har inte påverkat utbetalat ekonomiskt bistånd nämnvärt. Trenden över tid är inte att genomsnittligt bistånd minskar för gruppen, det följer snarare biståndskostnaden för andra försörjningshinder.

Uppföljning underhållsstöd

I enlighet med ett uppdrag i Mål och budget 2016 räknades tidigare inte underhållsstöd över 1273 kronor som inkomst. Detta innebar att vissa familjer kunde ha en inkomst som översteg den norm som gäller för skäliga levnadskostnader och ändå ges rätten till försörjningsstöd. Ekonomiskt bistånd riskerades således att utbetalas till personer som kunde anses bekosta sina egna behov. Sedan beslutet om upphävandet har hela underhållsstödet räknats som inkomst och ingen kompensation har givits för de höjningar som genomförts sedan år 2015.

Efter upphävandet av lokala riktlinjer bedöms hushållens inkomster enligt samma förutsättningar som i andra kommuner, utan lokala riktlinjer. Inkomsten underhållsstöd kan inte särskiljas från andra inkomster i verksamhetssystemet på ett sätt som möjliggör en tillförlitlig uppföljning om utfallet. Avseende underhållsstödet bedömdes att upphävandet skulle innebära en besparing för nämnden på cirka 2,5 miljoner kronor. Avdelningens resultat för utbetalat ekonomiskt bistånd visar på ett positivt resultat per april 2020 vilket upphävandet av de lokala riktlinjerna bedöms vara en del av.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-06-01.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Direktör